20/04/2019

“Τον Λόγον δεξώμεθα ψυχής ταπεινότητι και γνώμης ορθότητι”

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Η είσοδος, αδελφοί μου, του Χριστού στα Ιεροσόλυμα, μετά την Ανάσταση του Λαζάρου και λίγο πριν από το Πάθος, της οποίας μνεία ποιεί σήμερα η Εκκλησία μας, είναι δείγμα πολλής φιλανθρωπίας και άφατης συγκαταβάσεως του Χριστού.

Συγκαταβαίνει ο Θεός και γίνεται άνθρωπος δια φιλανθρωπίαν, προκειμένου να θεραπεύσει τον τραυματισθέντα άνθρωπο και να του ανοίξει διάπλατα τις πύλες του ουρανού.

Συγκαταβαίνει και περιτέμνεται την σάρκα ως οκταήμερο βρέφος.

Βαστάζεται ο Θεός στην αγκαλιά του δικαίου Συμεών, Αυτός που βαστάζει τον σύμπαντα κόσμο.

Βαπτίζεται υπό δούλου ο Δεσπότης των απάντων «ίνα ημάς ελευθερώση εκ της δουλείας του εχθρού»1.

Έρχεται σήμερα με μορφή δούλου, ως νυμφίος και ως αμνός άμωμος2, που προσφέρεται για θυσία, προκειμένου, με τον ταπεινό αυτόν τρόπο, να κατεβάσει τους δυνατούς από τους θρόνους τους και να ανυψώσει τους ταπεινούς. Γι' αυτό γεμάτος θαυμασμό, ο Άγιος Επιφάνιος Επίσκοπος Κύπρου αναφωνεί : «Ο υπό αγγέλων ασιγήτως ανυμνούμενος και δοξολογούμενος, στη γη γονατίζει ως άνθρωπος στον Πατέρα και προσεύχεται, ενώ στον ουρανό δέχεται προσευχές και γονυκλισίες από κάθε ορατή και αόρατη κτίση... Στη γη κοπιάζει, αλλ' Αυτός είναι η ανάπαυση των κοπιώντων και πεφορτισμένων... Εισέρχεται, χωρίς να φέρνει σκήπτρα και σάλπιγγες, αλλά επιδεικνύοντας εσχάτη πτωχεία. Ούτε ξίφη και όπλα και δόρατα, αλλά ενδύεται την άκρα ταπείνωση... και άκρα πραότητα και άμετρη ακακία»3.

Χρησιμοποιώντας, λοιπόν και εμείς σήμερα, κατά τη φαιδρά αυτήν ημέρα της Πίστεώς μας, ως οδηγούς τους θεοφόρους πατέρες, ας σταθούμε για λίγο σε ένα από τα περιστατικά αυτής της εορτής, όπως ακριβώς το παρουσιάζουν στα κείμενά τους οι Ιεροί Ευαγγελιστές. Συγκεκριμμένα θα αναφερθούμε στη χαρά των Ιουδαίων κατά τη θριαμβευτική είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα.

Πρώτον. Αυτές οι επευφημίες που προσέφεραν στον Χριστό αποτελούσαν ιαχές θριάμβου και δόξης, αφού άλλωστε Τον περίμεναν ως έναν επίγειο Μεσσία και κοσμικό άρχοντα, που θα τους απελευθέρωνε από την υποδούλωση στους Ρωμαίους και θα χάριζε την εθνική τους ελευθερία. Μία τέτοια προσδοκία ήταν φυσικά ολότελα ξένη προς την πραγματική φύση της Βασιλείας του Χριστού. Γι' αυτό εισέρχεται στα Ιεροσόλυμα «επί πώλου όνου», γκρεμίζοντας με αυτόν τον τρόπο την κοσμική αντίληψη για τον Μεσσία και τη βασιλεία του και απαξιώνοντας τη ματαιοδοξία και τις επιδείξεις των μεγάλων του κόσμου. Εμφανίζεται ταπεινά, χωρίς να εντυπωσιάσει, προκειμένου να αποκαλύψει τη λαμπρότητα της Βασιλείας Του στο εσωτερικό του κάθε ανθρώπου. Μάλιστα, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, αναφερόμενος σ' αυτήν τη συμπεριφορά των Ιουδαίων, τονίζει ότι «άνωθεν εδέξαντο την αποκάλυψιν»4 για την παρουσία του Χριστού, αφού «δεν φορούσε στέμμα κοσμικού βασιλέως, ούτε βασιλικό μανδύα, ούτε τον συνόδευε πλήθος στρατιωτών, άλογα άρματα και ασπίδες ... είχε καθίσει πάνω σε ένα ξένο μικρό πουλάρι φέρνοντας μαζί του μόνο τους δώδεκα μαθητές»5.

Αυτήν την άνωθεν αποκάλυψη όμως, μετά από λίγες ημέρες την αρνήθηκαν, αφού Τον εγκατέλειψαν και πολλοί από αυτούς δεν δίστασαν να σμίξουν τις φωνές τους με τους φανατικούς εχθρούς Του μπροστά στον Πιλάτο, φωνάζοντας : «άρον άρον,

σταύρωσον αυτόν». Αυτή η ψυχολογία των μεταπτώσεων δεν υπήρξε αποκλειστικότητα των Εβραίων, αλλά χαρακτηρίζει και όλους εμάς σήμερα, που χρησιμοποιούμε τον Χριστό στη ζωή μας για την ικανοποίηση μικρών επιθυμιών και την απόκτηση υλικών αγαθών. Όταν ικανοποιεί τα αιτήματά μας, θέλουμε τον Χριστό, ενώ όταν μας ομιλεί και μας προτρέπει στην τιμιότητα, στη δικαιοσύνη και την ανεξικακία, Τον απορρίπτουμε. Ο Χριστός όμως, δεν ζητά θυσίες από τους άλλους για την δική Του εξυπηρέτηση, αλλά προσφέρει Αυτός για τους άλλους τα πάντα. Θρόνος Του είναι ο Σταυρός και δόξα Του η θυσία για τη ζωή και τη σωτηρία όλου του κόσμου.

Δεύτερον. Κατά την υποδοχή του Χριστού, ο λαός δεν αρκέστηκε απλώς να Τον υμνεί, αλλά κρατούσε στα χέρια του και τα βαΐα των φοινίκων, κατά την μαρτυρία των Ιερών Ευαγγελιστών : «Έλαβον τα βαΐα των φοινίκων και εξήλθον εις υπάντησιν αυτώ»6. Η σκηνή αυτή μας θυμίζει εκδηλώσεις υποδοχής ενός λαϊκού ηγέτη που νίκησε τους εχθρούς του. Έτσι, επηρεασμένοι από τους λόγους των Προφητών, έλαβαν τα βαΐα των φοινίκων για Τον προϋπαντήσουν μετά την ανάσταση του Λαζάρου. Και αυτόν τον κορμό του φοίνικα τον παραλληλίζει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος με το ξύλο του Σταυρού, πάνω στο οποίο θα άπλωνε το πανάχραντο σώμα Του για τη σωτηρία όλου του κόσμου και θα αποτελούσε το τρόπαιο της νίκης κατά του διαβόλου7.

Μάλιστα, οι πατέρες της Εκκλησίας συσχετίζουν το ξύλο των φοινίκων με την παρουσία των αρετών που θα πρέπει να αποκτήσει ο κάθε χριστιανός κατά την περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, προκειμένου να είναι έτοιμος για την υποδοχή του Αναστάντος Χριστού. Γι’ αυτό ο Άγιος Κύριλλος Πατριάρχης Αλεξανδρείας θα μας υπενθυμίσει : «Να κρατήσουμε βάγια, όχι μόνο στο χέρι αλλά και με την ψυχή• να βγάλουμε από πάνω μας όλη τη νέκρωση του παλαιού και δερματίνου χιτώνα αποβάλλοντας κάθε αλαζονεία και έπαρση»8.

Αδελφοί μου, τι θα προσφέρουμε σήμερα στον Χριστό, που έρχεται και πάλι επί το εκούσιον Πάθος;

Θα μείνουμε μόνο στα εξωτερικά σχήματα, στον τυπικό εκκλησιασμό η στην τυπική αναφορά στο Σταυρό και στο Πάθος Του;

Άραγε, αν ερχόταν σήμερα ο Χριστός, σύμφωνα με τους αθανάτους λόγους Του, θα έβρισκε αυτήν την πίστη που μας δίδαξε;9

Η πίστη λοιπόν στο πρόσωπό Του και η αγάπη σε Αυτόν, η οποία εκφράζεται ως αγάπη προς τον συνάνθρωπο, είναι τα κλειδιά της υποδοχής του Χριστού. Γι’ αυτό ο Άγιος Ανδρέας Επίσκοπος Κρήτης θα μας τονίσει την ημέρα αυτή της Βαϊοφόρου

: «Ας μιμηθούμε όσους Τον υποδέχθηκαν, όχι με κλαδιά ελιάς η στρώνοντας βαΐα στο δρόμο, αλλά με την ταπεινότητα της ψυχής μας και την ορθότητα της γνώμης μας, ώστε να υποδεχθούμε μέσα μας τον Λόγο του Θεού, Αυτόν που είναι αχώρητος»10.

1. Απόστιχα Όρθρου Μεγ. Πέμπτης
2. Α’ Πέτρ. 1,19-20
3. Άγιος Επιφάνιος Επίσκοπος Κύπρου, Ομιλία ΣΤ , Εκ λόγου ποιού περί Βαΐων, PG 43,502-504
4. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Εις τα Βάϊα, PG 61,715
5. αυτόθι
6. Ιω. 12,13
7. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο.π. 716
8. Άγιος Κύριλλος Πατριάρχης Αλεξανδρείας, Ομιλία ΙΓ , Εις την αγίαν εορτήν των Βαΐων, και εις τον πώλον, PG 77,1069
9. Λουκ. 18,8
10. Άγιος Ανδρέας Επίσκοπος Κρήτης, Εις τα Βαΐα, PG 97,991-993